

Policy för ekologisk hållbarhet

Antagen av kommunfullmäktige § 248/2018
Aktualitetsprövad av kommunfullmäktige § 131/2024

Antagen av: Kommunfullmäktige § 248, 2018-12-17	Dokumentnamn: Policy för ekologisk hållbarhet 2019 - 2030	Ärendebeteckning: Kst/2018:174 Kst/2023:844
Dokumentägare: Kommundirektör	Dokumentansvarig: Avdelningschef Tillväxtavdelningen, KLF	Publiceras: Extern och intern webb
Ersätter dokument: Del av Miljö- och energistrategi för Örnsköldsviks kommun, antagna av kommunfullmäktige 2010-12-10.	Revideras: Vid behov	Utvärderas: Aktualiseringsbeslut en gång per mandatperiod
Relaterade dokument: Kommunfullmäktiges övergripande vision och mål Kommunövergripande styrdokument Kommunala bolagens hållbarhetspolicy Separat bilaga – underlag till policy för ekologisk hållbarhet		
Målgrupp: Kommunen		

Syfte

Örnsköldsviks kommuns policy för ekologisk hållbarhet stödjer kommunfullmäktiges vision.

Policyn anger den politiska viljeinriktningen och värdegrunden för ekologisk hållbarhet i Örnsköldsviks kommun. I samklang med policy för folkhälsa och social hållbarhet fungerar denna policy som vägledning och ramverk för kommunens strategiska styrning och ökad integrering av dessa hållbarhetsdimensioner i kommunens verksamheter. Ramverket med tillhörande strategier syftar till att driva det fortsatta arbetet med ekologisk hållbarhet framåt genom att ge förutsättningar till bra underlag för politiska beslut, uppföljning, samverkan och samordning. Det ska även ge förutsättningar för boende i Örnsköldsvik att ha tillgång till information om hur tillståndet i miljön är i kommunen och hur de själva kan bidra till att förbättra den.

Policyn har bäring på geografiska platsen för Örnsköldsvik kommun och gäller i tillämpliga delar för samtliga nämnder och styrelser inom Örnsköldsviks kommun. Policyn med tillhörande strategier ska ligga till grund för de kommunala bolagens arbete med en hållbarhetspolicy utifrån de tre dimensionerna ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.

Policy

Dagens beslut påverkar hur världen ser ut i morgon

Naturen har ett egenvärde samtidigt som den ger viktiga ekosystemtjänster som ex. pollinering, mat, träråvara och rekreation. Örnsköldsviks kommun ska verka för ekologisk hållbarhet, värna ekosystemen och motverka negativ miljöpåverkan för människors bästa. Detta görs genom ett helhetsperspektiv med målet att säkerställa att användningen av ekosystemen sker inom de gränser som miljön tål. Detta är utgångspunkten för en hållbar tillväxt.

Med långsiktiga beslut ska Örnsköldsvik som plats utvecklas utifrån värdegrunden att en ekologiskt hållbar kommun också är en attraktiv plats att leva i, att arbeta i och att besöka. Detta gör Örnsköldsviks kommun genom nedan angivna prioriteringar;

- Framtida generationers Örnsköldsviksbor ska ha lika stora möjligheter att tillfredsställa sina grundläggande behov som idag.
- Ekologisk hållbarhet är en förutsättning för ekonomisk och social utveckling.
- Den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön ska utvecklas, främjas och nyttjas hållbart.
- Örnsköldsvik minskar sin klimatpåverkan samt verkar för förnybara och hållbara energikällor och material. Samtidigt begränsas effekterna av de klimatförändringar som pågår.
- Örnsköldsviks kommun ska verka för ett effektivt resursutnyttjande och kretsloppstänkande.
- Ett giftfritt samhälle där god hälsa och förbättrad miljö går hand i hand ska vara vägledande för kommunens verksamhet.
- Örnsköldsviks kommun ska verka för en boende- och närmiljö med minskad miljö- och hälsopåverkan.

Policyn pekar ut fyra viktiga målområden där kommunen ska verka för att bidra till en större ekologisk hållbarhet.

- Miljö och klimat
- Biologisk mångfald
- Vatten
- Hållbar konsumtion, produktion och kretslopp

Målområden

Nedan följer arbetsinriktningar för policyns fyra utpekade målområden där Örnsköldsviks kommun ska verka för en större ekologisk hållbarhet. Koppling till de nationella miljökvalitetsmålen och de övergripande målen inom Agenda 2030 visas.

1. Miljö och klimat

Minskad klimatpåverkan

Världens länder har enats om ett nytt klimatavtal för att den globala temperaturökningen ska hållas långt under 2 grader: Länderna behöver verka för att den ska stanna vid 1,5 grader. De globala nettoutsläppen ska ner till noll under andra halvan av detta århundrade.

All produktion, distribution och användning av energi påverkar natur och miljö. Energianvändningen ska vara effektiv och andelen förnybar energi ska öka väsentligt - både den som produceras och konsumeras. Inom platsen Örnsköldsvik fortsätter också arbetet med omställning för mera hållbara transportsystem samt aktiva transporter som gång och cykel.

Klimatanpassning

Världen går mot en framtid med ett förändrat klimat. Alla samhällets aktörer behöver anpassa sig till dessa förändringar och skapa ett robust och säkert samhälle för att kunna hantera extrema väderhändelser utan att det får stora konsekvenser för offentlig verksamhet, privatpersoner och näringsliv.

Arbetet inriktas på att verka för klimatanpassning med utgångspunkt från kommunens ansvarsområden och verksamheter.

God bebyggd miljö

Många faktorer påverkar kvalitén på vår boende- och närmiljö¹. Arbetet inriktas på att minska utsläpp av miljö- och hälsoskadliga föroreningar från våra verksamheter och förorenade områden samt verka för en bättre luftkvalitet. Kunskap om var bullerproblem finns samt motverka negativ påverkan av buller är också en del av arbetet.

¹ Hänvisning till Örnsköldsviks kommunkoncerns policy för folkhälsa och social hållbarhet.

En hållbar stadsutveckling inkluderar en grön infrastruktur och arbetet inriktas därför på att verka för att det även i framtiden finns tillgänglig grönstruktur, vilket är en faktor som både ger en förutsättning för ekologisk hållbarhet men också möjlighet till rekreation och friluftsliv. En tillgänglig grönstruktur kräver att den finns långsiktigt säkerställd samtidigt som den är tillgänglig för att upplevas.

2. Biologisk mångfald

Arbetet inriktas på att med medvetna och långsiktiga beslut värna och bevara en biologisk mångfald genom naturvård, skydd av biologisk mångfald samt en hållbar användning av mark- och vattenresurser.

Arbetet inriktas även på att verka för att samhällets behov av olika ekosystemtjänster tydliggörs så att medvetna och långsiktiga beslut tas för att dessa tjänster också i framtiden kan tillgodoses för bland annat rekreation och friluftsliv för både medborgare som besökare.

3. Vatten

Rent vatten är grunden för allt liv, vårt viktigaste livsmedel och en av våra värdefullaste naturresurser som förser oss också med värden som energiproduktion, transportleder, fiske, livsmedelsproduktion, bad och möjlighet till rekreation och friluftsliv.

Arbetet inriktas på att värna våra sjöar, vattendrag, våtmarker samt havs- och kustområden så de kan fortsätta vara livsrum för vår biologiska mångfald och till nytta och nöje för oss människor.

Arbetet inriktas också på att långsiktigt värna och skydda våra grund- och ytvatten så att vi behåller en god kvalitet och tillräcklig mängd för vår dricksvattenförsörjning.

4. Hållbar konsumtion, produktion & kretslopp

<i>Agenda 2030 - Övergripande mål</i>	<i>Miljökvalitetsmål</i>
 Hälsa och välbefinnande	 Begränsad klimatpåverkan
 Hållbar konsumtion och produktion	 Giftfri miljö
	 God bebyggd miljö

Hållbar konsumtion och produktion

Varor och tjänster påverkar miljön under hela livscykeln, vid tillverkning, användning, återbruk, materialåtervinning, omhändertagande av avfall och transporter i alla led.

Arbetet inriktas på att med en hållbar konsumtion och produktion verka för en mera cirkulär ekonomi, vars syfte och mål är en mera resurseffektiv användning. I en hållbar konsumtion ingår att med medvetna och långsiktiga beslut verka för att organisationens inköp och användning av olika produkter inte innehåller miljö- och hälsofarliga ämnen.

Kretslopp

Arbetet inriktas på att verka för minskade avfallsmängder samtidigt som vi bidrar till mera hållbara kretslopp genom ökad återvinning och återanvändning.

Policyns plattform och arbetsätt

Policyn utgör ramverk för en sammanhållen och övergripande styrning av organisationens integrering av arbetet för en ekologiskt hållbar utveckling.

Kommunens samlade verksamheter bidrar till en hållbar utveckling. För att uppnå syftet med ramverket ska organisationens strategiska styrdokument utarbetas/revideras/omprövas i linje med denna policy. Dessa styrdokument ska bygga på en analys av tillgängligt nuläge, vilka frågor som är prioriterade för Örnsköldsviks kommun och vilka åtgärder som ger störst måluppfyllelse utifrån de tre hållbarhetsdimensionerna.

Arbete för en ekologisk hållbarhet förutsätter samverkan. Kommunen och andra myndigheter bär genom offentliga åtaganden ett stort ansvar för samhällsutvecklingen. Näringslivet, civilsamhällets organisationer och lärosäten har också viktiga roller.

Plattform

Förutom befintliga linjeorganisationens styrning behövs en tvärssektoriell plattform för samordning och samverkan:

- Kommunstyrelsen/Kommunledningsförvaltningen har uppdraget att övergripande leda och samordna det tvärssektoriella strategiska arbetet för ekologisk hållbarhet.
- Ett tvärssektoriellt internt hållbarhetsforum med politiker och förvaltningschefer formas för samverkan, samordning och uppföljning. Forumet fungerar rådgivande.
- Tvärssektoriell arbetsgrupp med utsedda strategiansvariga/strateger/samordnare formas för att samordna, följa upp och analyserar helheten. Rodret utser representant till gruppen.
- Rodret ansvarar för uppbyggnad av de kommunala bolagens hållbarhetspolicy.

Arbetsätt

- Kartläggning och analys av kommunens hållbarhetsutmaningar som del i en sammanhållen hållbarhetsredovisning.
- Förtroendevalda och anställda fortlöpande skaffar sig den kunskap som behövs för detta, med hänsyn till verksamhetens art. Minst ett tillfälle per år ska utbildning med koppling till ekologisk hållbarhet erbjudas till förtroendevalda och tjänstepersoner inom kommunkoncernen.
- Inför att nya styrdokument antas/beslutas ska de ha genomgått en konsekvensanalys. Analysen utgår från samtliga tre hållbarhetsdimensionerna. Barnperspektivet ska särskilt synliggöras.
- Ekologisk hållbarhet integreras i samtliga verksamheters besluts- och planeringsprocesser från start.
- Dimensionen ekologisk hållbarhet ska ingå i kommunens budget- och styrprocesser.

- En tydlig målstyrning och regelbunden uppföljning är viktiga redskap i strävan efter förbättring och utveckling. Inom mandatperioden 2019-2022 ska det arbetas fram långsiktiga mätbara mål och mått för varje strategiområde.
- Kommunens arbete för ekologisk hållbarhet kommuniceras på kommunens kommunikationskanaler. Kommunen ska verka för att hos kommunmedborgarna stimulera till ökad insikt om hållbar utveckling.
- Kommunens upphandlingskraft ska användas aktivt för att bidra till en större ekologisk hållbarhet.
- Hela geografiska kommunen innefattas.

Ansvar

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige äger policyn för ekologisk hållbarhet. Policyn aktualiserings prövas en gång per mandatperiod.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för ledning, samordning, uppföljning och utvärdering av kommunens samlade arbete för ekologisk hållbarhet.

Kommunledningsförvaltningen

Kommunledningsförvaltningen har ansvar för att leda, samordna, stödja och följa upp den kommunövergripande policyn och den övergripande lägesbilden. En gång per mandatperiod ska policyn följas upp och rapporteras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Nämnder

Respektive nämnd ansvarar för att implementera policy med tillhörande strategier inom sitt ansvarsområde. I respektive nämnds verksamhetsplan ska det framgå vilka prioriterade områden utifrån policyn som förvaltningen ska arbeta med det kommande året.

Förvaltningarna

Ledningsgruppen på varje förvaltning ansvarar för att det i verksamhets- och handlingsplaner framgår vilka insatser som ska göras för att förverkliga nämndens prioriterade områden. Strategiansvariga/strateger/samordnare som representanter i tvärssektoriell arbetsgrupp utses av respektive ledningsgrupp.

Kommunala bolagen

Rodret ansvarar för att arbeta fram en hållbarhetspolicy utifrån de tre dimensionerna ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Policyn ska ta sin utgångspunkt från policy för ekologisk samt folkhälsa och social hållbarhet. Bolagen medverkar i de strategiområden som berör dem. Rodret utser representant till hållbarhetsforumet och den tvärssektoriella arbetsgruppen.